

**XIV Festival da Poesía no Condado.
A poesía é uma arma carregada de futuro. Insubmissom!**

Formas de citación recomendadas

1 | Por referencia a esta publicación electrónica*

XIV Festival da Poesía no Condado. A poesía é uma arma carregada de futuro. Insubmissom! (2013 [1994]). Fornelos da Ribeira - Salvaterra de Minho: Sociedade Cultural e Desportiva Condado. Reedición en *poesiagalega.org. Arquivo de poéticas contemporáneas na cultura*. <<http://www.poesiagalega.org/arquivo/ficha/f/2559>>.

2 | Por referencia á publicación orixinal

XIV Festival da Poesía no Condado. A poesía é uma arma carregada de futuro. Insubmissom! (1994). Fornelos da Ribeira - Salvaterra de Minho: Sociedade Cultural e Desportiva Condado.

* Edición dispoñíbel desde o 21 de marzo de 2013 a partir dalgunha das tres vías seguintes: 1) arquivo facilitado polo autor/a ou editor/a, 2) documento existente en repositorios institucionais de acceso público, 3) copia dixitalizada polo equipo de *poesiagalega.org* coas autorizacións pertinentes cando así o demanda a lexislación sobre dereitos de autor. En relación coa primeira alternativa, podería haber diferenzas, xurdidas xa durante o proceso de edición orixinal, entre este texto en pdf e o realmente publicado no seu día. O GAAP e o equipo do proxecto agradecen a colaboración de autores e editores.

S.C.D. Condado

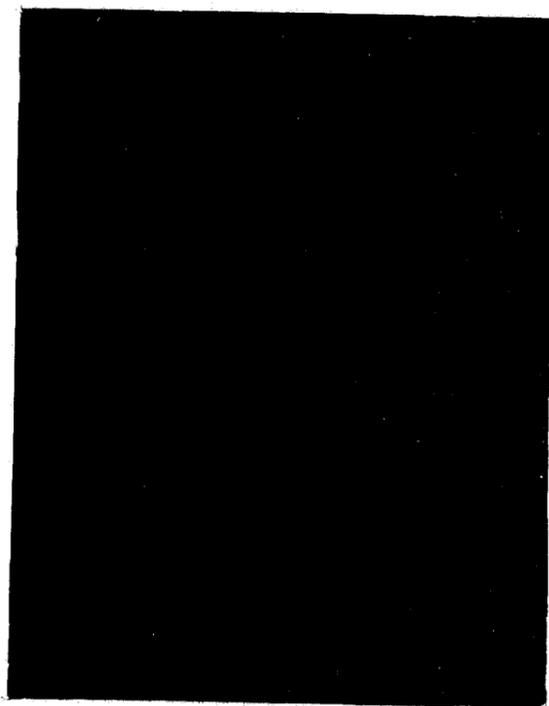
XIV Festival da Poesia no Condado - Fornelos (Salvaterra de Minho), Setembro de 1994

XIV FESTIVAL DA POESIA NO CONDADO

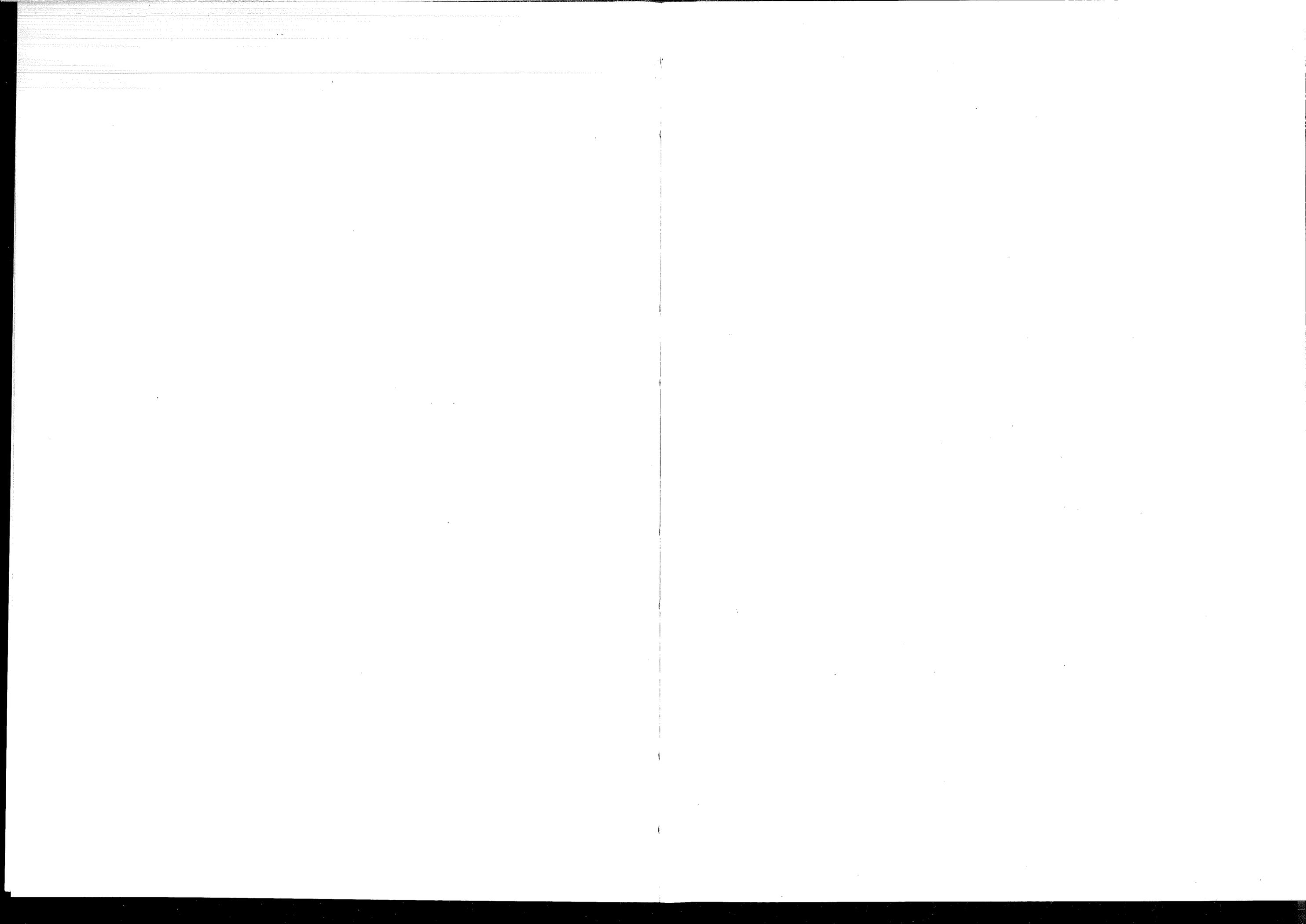

FORNELOS DA RIBEIRA- SALVATERRA DE MINHO
SETEMBRO 1994

XIV FESTIVAL DA POESIA NO CONDADO

FORNELOS DA RIBEIRA- SALVATERRA DE MINHO
SETEMBRO 1994

EDIÇOM : *Sociedade Cultural e Desportiva Condado*

COORDENAÇOM: *S.C.D.Condado*

MAQUETAÇOM: *S.C.D.Condado*

DEBUXO PORTADA: *Gondar*

PROMOVE: *Deputación Provincial de Pontevedra*

COLABORAM: *Xunta de Galicia , Mancomunidade Baixo Minho*

e Concelho de Salvaterra

IMPRIME: *Imprenta Deputación Provincial*

D.LEGAL: *PO- 292 - 94*

LI MIAR

.....
.....
.....
.....

INSUBMISSOM, UMHA ATITUDE ANTE A VIDA

*O cárcere ou a perseguição é o remédio reservado aos moços que-
fam da insubmissom da objecção de consciência, umha obriga moral e
política. Como sempre a repressom constitue-se no elemento determinan-
te para que o Estado consiga os seus objetivos. Negar-se a cumprir o ser-
viço militar é mais algo que negar-se a colher umha arma nas mans. É
umha atitude que compromete à pessoa com a solidariedade com os
povos oprimidos polos exércitos imperialistas, com a sua liberdade, e que
ataca a umha instituição jerarquizada, machista e continuadora da tra-
dição católica mais reaccionária.*

**Ser insubmisso na Galiza é um claro compromisso de desobe-
diência ao colonizador**

S.C.D. Condado

INSUBMISIÓN, UNHA ACTITUDE ANTE A VIDA

por Roberto Vidal Bolaño

Ser quen de poñer tesos, ou firmes como lle din eles, a cen ou mais homes a un tempo cun berro canto mais estarrecente mellor e ademais senterse alguén ó facer, non deixa de ser unha vaidade perigosa que, como tantas outras propias da milicia, pon en entredito a condición do home como ser libre, racional e intelixente. Como o de levar o paso, que é outra floritura da que o militarismo impregnou á sociedade, e que só serve para deixar claro quen manda e con cal fin. Por iso nunca lle din atopado o chiste ó conto aquel do recluta que levando o paso cambeado, afirmaba sen titubeos, ó llo facer notar, que quen o levaban mal eran os outros. É de supoñer que porque a min, tanto na vida cotián como no exército, sempre me custou máis do prudente levar con marcialidade o paso de máis grea cá de dous ou tres á vez. Pero sobre todo, porque no fondo, o tal chiste e a insultante obviedade da súa moralexa disciplinaria, sempre me pareceron unha perversión comenciada e pataconeira da orixe certa de moitos dos procesos de cambio que ó longo da historia, ensancharon e engrandeceron os horizontes dese outro home posible no que algúns aínda acreditamos.

I é que, como é sabido, o paso cambeado pódese levar non só por antollo ou por torpeza, senón, e sobre todo, como un exercicio de liberdade conscente e responsable, estimulado pola razón, e nado do convencemento, de común atinado, de que son os outros os que andan en circo, non van a ningures, ou seguen o ritmo e o paso marcados porque quen o marca é o poder, e porque para satisfacer cativas ambicións domésticas, sempre é máis ventaxoso ir do par do vento que contra el, sen se preguntar cara onde é que o tal vento nos vai levando.

Por iso en tempos como estes, con tanto apóstolo da submisión a xornal e tanto exército disciplinado levando o paso, non deixa de ser esperanzador que aínda haxa quen o leve ó seu xeito, a contrapelo, opoñéndose a algo franca e abertamente sen seres leal oposición ou aspirante con posibilidades. Só porque lle peta, porque esa é a súa convicción e a súa bandeira diante de tódalas outras que alimentan este presente de pouquidade.

Poida que sexa o derradeiro folgo dun sistema de valores que esmorece, mais có primeiro dun novo que alenta, pero é algo que é de xustiza que a poesía celebre, ou do que se sinta solidaria, aínda que só sexa porque escasea ou porque é raro. Ó cabo, ela, a poesía, nas diferentes formas artísticas nas que se manifesta, cando é verdadeira, non vén sendo outra cousa ca un xeito de insubmisión permanente fronte a vileza, a mediocridade, e o asoballamento. E esa outra insubmisión, hoxe expresada maiormente como negación á prestación do Servicio Militar Obrigatorio ou ás súas formas subsidiarias, un xeito de poesía volta berro, pancarta, encerro ou sentada, que se está a escribir en papel de oficio ou nos cárceres, e na que resoan palabras vellas e desusadas como; represión, inxustiza, sufrimento, vixentes e verdadeiras como a xente que nolas trae, e que nos dí a cada pouco que a liberdade aínda é un soño a perseguir con teimosía e a dignidade un recuncho do ser propio ó alcance da man de calquera, aínda que siga a ter un precio moi caro e non vaia a estar nunca de saldo.

Que esta Festa da Poesía, exemplo de insubmisión durante tantas edicións xa, serva para lle dicir a esa maioría disciplinada que vai cara non se sabe, e a quen manda, que hai algúns que non marchan con eles porque se queren soberanos da súa concencia e dos seus actos, donos do seu propio destino. Que se negan a ser participes dun xogo cínico, minteiro e asoballador que perpetúa a explotación e a violencia e relea as liberdades. E que por mais que o bater marcial das súas botas de submisos e disciplinados pretenda, e consiga ás veces, aplastalos, non van impedir que mais de catro sigamos a crer que é neles, nos que levan o paso cambeado, en quen alenta a verdade que impórta.

GALIZA

.....
.....
.....
.....

RAMIRO FONTE

*Naceu en Pontedeume, no ano 1957.
Vive en Vigo, cidade na que é profesor de Lingua e Literatura Galega. Ten publi-
cados os seguintes libros de poemas: **As cidades da nada**(1993), **Designium**
(1984), **Pensar na tempestasde** (1986), **Pasa un segredo** (1988), **Adeus norte**
(1991), **As lúas suburbanas** (1992), **Luz do mediodía** (1994).*

No xardín onde caen as cidades do tempo

SE CAEN

Se caen as cidades abertas, se as deixamos
Render ou entregámolas espidas
Coma o ceo que as cobre sen piedade
E que non sabe como poderá protexelas,

¿Que muíños futuros haberán de moer
Esa fariña branca da reconciliación?
¿Que pontes poderán avincallar, fraternas,
As ribeiras do tempo
Así non sucedese
A estiaxe das augas, mensaxeiras de fontes,
A desgracia das fontes que non logran
Prometer novos ríos nas súas augas?

Se caen e non temos
Fío para tecer inmensamente
As corsarias bandeiras da esperanza
Que poidan envolvelas
Nun sudario de vida que acollese
O corpo solidario dos seus mortos,

¿Quen vai subir ás torres da súa melancolía?
¿Quen baixará a escaleira das súas sombras cegas?

.../...

.../...

¿E quen de nós será futuro viaxeiro,
Paseante seguro, explorador de rumbos
Polas prazas que toma, certoiro, o corazón
Porque xa as espreitara antes de velas?

Se caen as cidades abertas, ofrecidas,
Lucidamente tráxicas, heroicas
Coma as xentes veloces, que atravesan
A rúa decisiva na hora vulnerada
Porque buscan o pan e o leite negros,

¿Quen poderá albiscar na poeira dos séculos
As capitais da dor que non salvamos?

¿Que palabra inocente reparará as feridas
Se as que deitan os labios son palabras culpadas?

No xardín onde caen as cidades do tempo
Algo vai florecer
Sete rosas máis tarde,
Pero nós non sabemos pronunciar o seu nome.

XOSÉ MARÍA ÁLVAREZ CÁCCAMO

Vigo 1950. Poeta dedicación insumisa.
Matei ao tenente facha de Valladolid coas balas dun dodecasílabo. El non enten-
de o que digo, pero está morto igual.
O meu último libro chama-se **Colección de espellos**.

Matei ao tenente facha de Valladolid

INSUMISION (ESTAMPA NOSTALXICA)

Xullo do setenta e dous no campo de instrución,
Cheiraba a morto o muro de perpiaño e viña un eco
de corpos masacrados e siluetas fascistas
e Franco cabrón reinaba aínda
na cátedra do altar
con deus sagrada hóstia mariscal de campo,
sangrante corazón de infantería.

Eramos cen soldados
debaixo do sol rei en posición de firmes
tocando con dous dedos
a boca apagachamas do fusil,
ergueito o cráneo hirsuto, ergueita alma baleira,
ergueito e rixo todo a non ser o instrumento imprescindible
que mais traballo daba
manter en pé de paz, por causa do bromuro.

Nunca vou esquencer ese estoupido
que ninguén dirixiu.
Unha pantasma
de insumisión (non tñamos palabra)

.../...

.../...

percorreu as fileiras
da quinta compañía en posición de firmes
sobre a terra amarela do campo dos mortos.

O tenente facha de Valladolid
mandou dereita ar e todos os fusis en movemento concertado
decidiron de súbito un único obxectivo: o corpo
do tenente facha de Valladolid.

O tenente facha de Valladolid
caeu morto de medo berrando compaixón. Os cetmes
non tiñan balas. O medo insuperábel
non é causa eximente en xuício militar.

DE MAÑA QUE MEDO (Fragmento)

E de mañá qué ira
contra os dentes das serras oxidadas
contra as augas de ferro e o descenso
polo pátio interior (morte casual)
e a morte no equilibrio dos tellados
e a morte bendecida por escuro deus azul

ira
en memoria dos que foron roubados do leito en alba escura
e camiñaron por rúas do monte distinguindo as frases das
arañas e o cristal de fábrica do frío

e percorreron os últimos anos e os primeiros da casa que
definitivamente abandonaban

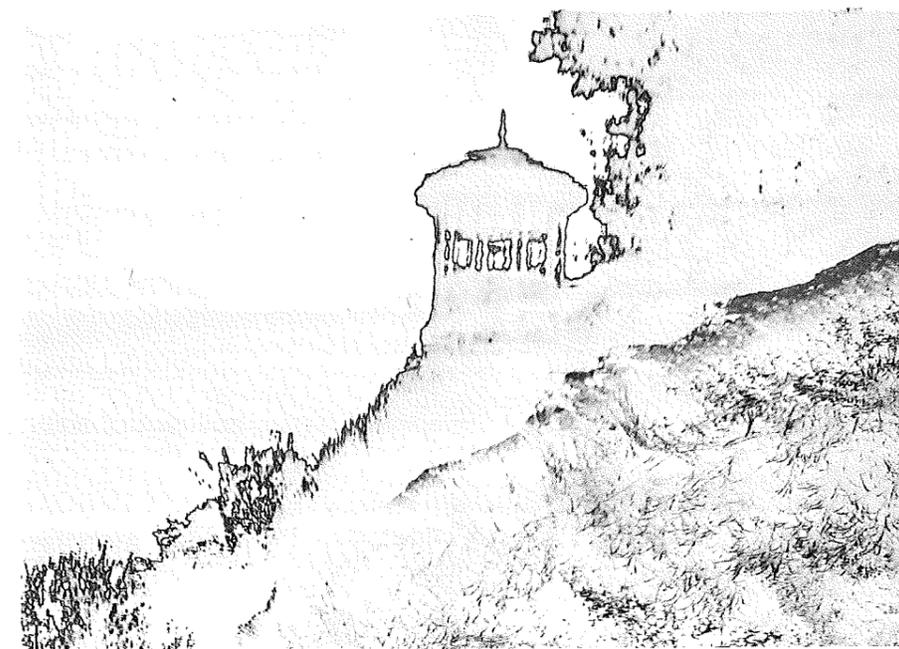
porque após deles a morte de alzada man e de fouciño azul xa
non deixaba tempo

mais que para ouvir as serpentes da pólvora e o sulco
dunha bala negra atravesando a vida

MARIA XESÚS PATO

*Nacín en Ourense, en agosto do ano 1955. Publiquei os meus primeiros poemas na revista Escrita, dirixida por Margarita Ledo. A continuación publico na Escolma de Poesía Galega (1976-1984), en Luzes de Galiza, Festa da Palabra Silenciada e Andaina. Teño publicados os libros: **A Cinza do Escorpión, Urania, Heloisa e Fascinio.***

Entre outras cousas considero que o meu traballo poético e fundamentalmente o compromiso con esta lingua, con esta Nación. Lingua que me leva máis alá das palabras, que se escribe no meu rostro, nas miñas mans por ela mesma e que me desborda, que se desborda a ela mesma, e desborda a esta Nación.

Solarización dun pabillón do "Pasatempos" de Betanzos de Belén M. Fellin

1._

... as mulleres continúan logo de facer as correspondentes estiva-
das, carrexando leña para encher as pías

a baixar do monte toradas de piñeiro

contribuindo co seu traballo as tarefas da xábega

os rapaces maioritariamente descalzos, coas cabezas rasuradas e na
sua totalidade presentan sinal de desnutrición

... dando por perdidos os suministros iníciase a busca da fragata co fin
de obter un novo cargamento de armas e municións....

na verde boca

Cao Ling

Wolfram

a fragata Libelly

os indios Enmerillon

a reveladora

Deus

Sputnik

.../...

.../...

esa australia abaneada polo vento que me entolece nas bermas do soño

as anoréxicas trinta santas de Idade Media

a cadea de nais muller

o matricidio

mostrando ouro no índice

no pulso

setenta postas de sol

cinco mil castros

trescentas mámoas abeizoan o teu corpo

desandas

cara atrás camiñas o sentido

todos os teitos de colmo

bimbastro

bagalustro

ardora

celestes son as augas

.../...

.../...

ferve

riza

malla

ceifa

furna

GALLAECIA

¡¡¡ úberima de estrelas !!!

sirte

o descenso aos inferos

Faber and Castell

Irmarg Möller

Limasol

Antioquia.

2.-

Néboa

dentro vai o sol

vai o sangue

vai o pan

a fouce,

a orixe: unha andadura de palabras

o caliz dorme

a custodia

a milagrosa

todo envolto

palúdico

o sargazo

a lama

as defuntas están no álbum

no dique que prolonga a lúa

venden peixe

flores

.../...

.../...

rapadas

prendidas

mortas

fusiladas

no areal

no claro

portando lotes

na motora

as defuntas teñen dengue, mantelo. Saia

as defuntas cuidan cabras

lavan roupa

levan trenzas

asexan

amamantan

muller-redeira

muller-conserva

.../...

.../...

muller-ameixa

muller-xabón

muller-cordel

muller-pizarra

muller-botar o aire

muller-quiñón

muller-cooperativa

vértebra mamut

láctea

a cruz

o raio

a virxe ten melena

a virxe parece rubia pero é morena

a virxe ata un moño

dentro van os bois

entón

a perda

no vermello.

Abstracta.

MARTA DACOSTA ALONSO

*Nacin en Vigo, en 1966. Desde 1987 resido en Compostela, vila que deu título e dalgún xeito provocou o poemario **Crear o mar en Compostela** (premio de poesía da A.C. "O Grelo") que se publicou en 1993. Nese mesmo ano participou tamén en **8 e médio**, unha carpeta de poesía realizada por oito autoras, publicada por Edicións do Dragón. Estas foron as publicacións máis importantes polo de agora, ata ese momento tiña publicado en diferentes revistas e mesmo nalgún libro colectivo.*

Cada día descubrimos un novo recanto de esta terra

1.-

Ao final do camiño estaban as cadeas
como sempre estiveron, desde todos os tempos.
Percorrida a nación en todas as distancias
ao final do camiño estaban as cadeas.
Alguén soñou quizais que a patria fora xa
unha balsa de pedra a atravesar o océano,
unha illa que fora arquipélago novo
afastado de todas as seguras conquistas.
Alguén soñou quizais, mais os soños rematan
e no breve espertar están sempre as cadeas.

2.-

Non hai bandeiras vermellas

nin desexos.

Os homes van calados

e consenten.

Os ollos non se apartan do chan

e non encontran

os horizontes certos do camiño.

MARGARITA LEDO

*Viu ao mundo en Castro de Rei-Lugo, en 1951. Foi profesora de Comunicació Audiovisual na Universidade Autónoma de Barcelona e dirixiu durante un tempo o xornal a Nosa Terra; na actualidade vive en Compostela donde exerce como Decana da Facultade de Ciencias da Información, pertence ao grupo de mulleres editoras da Festa da palabra Silenciada e da revista literaria a Trave de Ouro. Dentro da súa obra salientamos: **Parolar cun eu, cun intre, cun insecto, O corvo érgue-se cedo, Mamá-Fé, Trasalba ou Violeta e o militar morto, Prensa e galeguismo, Foto-xoc e Xornalismo en crise, Linguas mortas, Porta Blindada...***

Ti, máis a túa obcecación polas interferencias

AEROPORTO

Vinte atravesar o control do aeroporto. De costas. Cuns tenis brancos. Non. Brancos non. Crús. Cuns tenis algo altos e cun vestido de tirantes coma un viso negro. Non déche-la volta. Non ollabas pola última vez como adoitás facer. Parácheste un cáseque nada no catafalco e na entrada falsa, nese **ready made** que destapa os alarmes. Mantivéchetes de costas mentres as túas costas se premeron sombreando o interior da columna porque poquiño a pouco erguíche-lo brazo e regalábaste en pechando o puño. Eu souben que nese momento botábaste a chorar.

A ausencia. Un home, un outro home, outro diferente. Quererías todo telo a man.

Tal e como adoita pasar contigo, a policía ficou descolocada.

Ti, máis a túa obcecación polas interferencias. A guerra fría.

Compostela, 5 de xuño de 1994

Post scriptum: Agora faisenos saber que o desembarco de Normandía fíxose contra a batalla de Stalingrado.

FRANCISCO SOUTO

Nascin ao pé da Torre de Hercules no neboento outono do 62. Crescin no mar entre os argazos amoreados polas vagas e as laxes agochando tesouros. Desde os primeiros oitenta son obxector de consciéncia -sempre agardando con amargura o día de ir a cadea e escribir o libro da miña vida-. A final pasei a engrosar o listado dos "amnistiados" de que delicto?.Participei na fundazón de **Anacleto Obxecta** en A Coruña e **Rompanfilas** en Compostela. Participei na redacazón das revistas **Os habitantes do Lago** e **Olisbos. Os amantes da palabra**,colaborando en outras como: **Albadabranca, Luzes de Galiza** e **O Mono da Tinta** e nos xornais **Diario 16 de Galicia** e **A Nosa Terra**. Nos cadernos da **Escola Dramática** publiquei recentemente a peza **Amar non ten laranxas**. Son coeditor dos cartóns de poesía **Ao Mar de Adentro, A Rota dos Baleeiros** e **8 e médio** no selo Edicións do Dragón.

No Concello vello de Göttingen-Alemaña

OS DIAS NOS QUE O SOL

"Vêm do fundo da paz da terra os sonhadores"
Fausto

Ou sodes acaso
dos que se aferran ao seu saco de miséria
como quen palpa auroras
sen atrever-se
mesmo
a perseguir estes destellos
que adoecen nos ollos
os dias nos que o sol

Aprendo a disparar con soltura
os engados nos que caio
apenas sinais de infarto
na outoniza história dos degaros

Son a mansedume aceda do mutilado
calada cervexa do esconxuro
silêncio incendiado que nos convoca
ao areal demente

Son
a chave
o sumo sacerdote
a estirpe impósivel do dogma

teño
entre os dedos
o animal ferido dos desígnios

do meu sexo nasce a história

RAFA VILHAR

(1968, Cee-A Corunha)

Como todos os que aparecen por aquí é, à sua maneira, insubmisso. Este seica é independentista e, de cando em vez, sente-se-lhe falar de luta de classes, pro letariado ou poder popular. O de poeta vem-lhe de há tempo. Já é o quinto ano que o levamos controlando por terras do Minho e adoita andar com individuos de provada desobediência. Pode ser perigoso. Cómpre estreitar vigilância.

Tamém som insubmissos !

Dixo o bardo:

Que os poetas de palácio
Trousem
Primaveras derramadas
Sobre alfombras persas.

Dixo o guerreiro;

Que a paz que venha
Seja flor nacida no gume da espada
Deste povo nómada
Que se fixo a fio
Vesando a terra fértil.

Eis as profecias que espalhou o vento
Nas ruínas dos castelos derrubados
Cando o bardo brandiu a espada
Para ser ponte tendida
Ao paso errante do seu povo.

AVES DO SUL

Aquelas aves do sul
traíam nas asas

os vestígios do vento

Foram elas e nom a História
as que decidiram ser passaros

e alçarem o voo

O rumo que marcaram
era um último despertar

da cor do vulcám em erupçom

despregando um universo novo

de rochas ardentes

como se a terra de súpeto se fendesse

e descobrisse o epicentro

de todos os séculos passados

O temom foi firme tamém cando as tempestades

Somente aqueles passaros do sul

.../...

.../...

describiram no céu

umhas curvas imprecisas

os vaivéns que desmonstram no vazio

que incluso os astros erram a órbita que describem

ou que o brilho das estrelas nom sempre tem igual intensidade

Nom sei como

pero com aquelas aves do sul

tamém alguns aprendemos a voar

despreguizando as asas

e sacudindo a nossa rebeldia

ao bater do vento

.....
.....
.....
.....

XOSÉ VÁZQUEZ PINTOR

Melide, Agolada e Cangas do Morrazo conforman os seus espacios de habitación. A poesía, o teatro e o xornalismo son os seus mundos creadores.

A evolución desde aquela poesía social dos "novísimos" denostados ata unha poética espida de toda retórica e de todo convencionalismo, a súa radical independencia fronte ás servidumes e os circuitos son o seu mellor motivo de orgullo.

Gándaras, Terra e pan, O espertar tamén é noso, Ofidios de diario, Na vertical da noite e No corazón mancado conforman a súa bibliografía.

cos ollos abertos pola insumisión no mundo

1.-

Nalgures anda o sol erguendo as sabas
da maná e o mar embaixo, grande, teso e póstumo.
Nalgures morre un home
cos ollos abertos pola insumisión no mundo
do infinito alustre que foi a vida.
E eu facendo versos, perdendo as palabras todas
no camiño atento que non hai senon en min.
Saco a cabeza pola fiestra e todo
lucos arrebatánme a mornura, lucos brancos
que son puntos de referencia, avisos
contra a noite que máis quero: a noite para sempre
coma un home coa voz e co seu voto,
a noite libre para amar, a noite
de atopares unha maí que brinda un aloumiño.
Esta noite non está aló fóra, a cinco ou seis
mil anos luz, esa sendistancia que nos manca,
senon que a teño dentro
e tócolle e pronuncio
noite e chega ela, paseniño, co seu bafo
e unha lingua ámame como a mellor benvida.

2.-

Perpetuaráse a espiral da espera neste sumidoiro
de agosto cando os galos
estiran o pescozo e ventan festa
e morte porque cantan
tristes como anuncio do cacharro que será
o seu destino en pirixel (proteico valor).
Pero nada vai vencer o seu instinto de abraiar
á luzada, nesta hora
quinta, cando venus anda lonxe e caen pedras
oh sobre os corpos de Sarajevo e Mogadiscio,
aló nas outras lindes do festín.
Eu durmo sobre a mau,
como outrora era a placenta de Antonia
e ela puxo nesta mau un niño de carrizo
para cando me fose necesario.
E aló no mar non vexo
que o ceo trone, porque un morto avanza
desde a noticia e chega como anuncio
en vinte millas no estanbai do barco.
Na cunca dos meus ollos
beben os raios do sol que aborta luces tímidas
de alerta ou de buguina.

M^a do CARME KRUCKENBERG

*Naceu en Vigo; donde dende moi xoven comenzou a escribir poesía.
Nestas datas ten deceseite libros publicados, así como dous discos editados por R.C. A. Española, un deles en galego. Seguramente o primeiro que saiu dempois da guerra do 36.
Viaxou moito por Europa, América e Norde de Africa. E unha enamorada da súa terra. Sai, entra, vai e ven, sí, sempre volve a súa ría de Vigo.
Ten un libro sen publicar, aínda. E comenzando outro.*

Loita namentres te deixen esgrimir o vento

1.-

Oubo un amor perdido
polos vals e os outeiros,
ata as ponlas do ameneiro
e ata os caneiros do rio.
Oubo o longo das idades
unha pomba maldita
arredor da anguria do home
ata o corazón do pozo.
E oubo un silencio persistente,
un non querer ouvir
o latexo do alén
onde morre irremisiblemente a semilla.
Depois non oubo nada,
ne sequera nada.

2.-

Nada che importa unha magoa.

Loita namentres te deixen esgrimir o vento,

e xoga un intre coa paz da navalla.

Se podes, durme acochado contra un corpo belido,

agora que aínda é tempo.

Defendamos o mencer dourado

e a manseliña choiva

dos días calmos.

Defendamos as doces anoitecidas

cos labres expectantes...

Defendamos o ronsel de escuma

na ribeira da nosa eternidade.

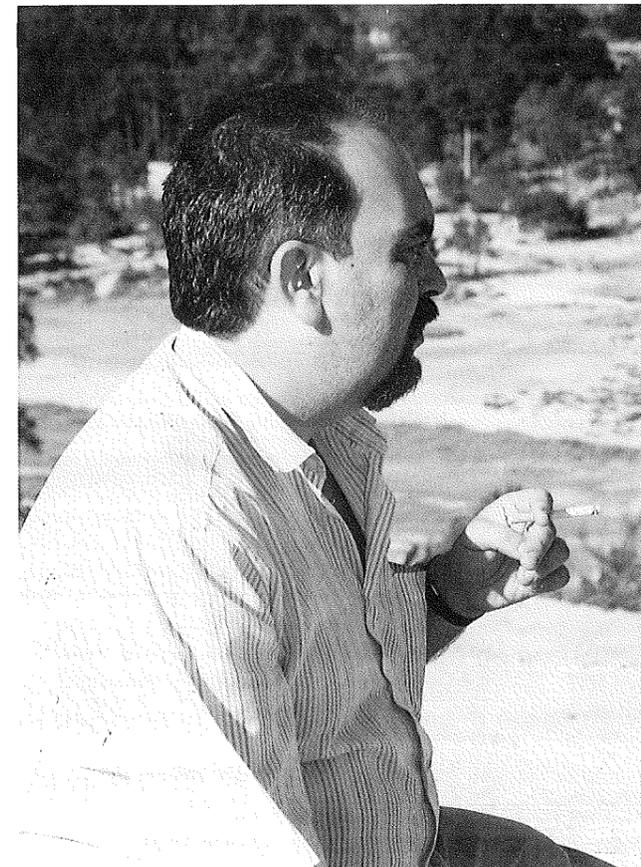
E vivamos, nuhn feixe de corazóns,

alertos a diviña liberdade.

XOQUIN AGULLA PIZCUETA

Naceu en Pontevedra no ano 1956. E profesor de E.G.B.. Foi presidente durante os anos 85-87 da Asociación de Escritores de Lingua Galega. Poñente en congresos en Euskadi e Cataluña, sobre a lei de propiedade intelectual, e o papel das Asociacións de Escritores, etc...

O seu primeiro libro de poemas publicou-se en 1981: **Cántigo**. Apartir de entón son numerosas as obras de todos os xéneros literarios que ten publicado, poden-se salientar: **Ensoños de Breila, Aquí fican melodías, Palabras maiores, Era unha vez o mundo do envés** (premio Teatro infantil de Xove), **A Caeira, O devalar das horas, A viaxe alucinante de Peter o cosmonauta.....**

..indocumentado, indixente e insolvente pero cheo de luz..

HOME LIBRE CONTRA O FASCISMO DE EUROPA

*Cando os esmoleiros morrem, xa non se ven cometas no firmamento
o propio ceo proclama a morte dos príncipes.*

Aprendera a liberdade na lectura dos poetas,
coñecía a beleza a través da pintura,
sabía que as matemáticas servían para resolver problemas
non para crear dilemas irresolubles,
na filosofía de Kant, Hegel, Marx, Sartre, Marcel y Zaratustra
aprendeu a camiñar en sociedade,
superou os seus complexos no existencialismo,
na fenomenoloxía, na psicoanálise,
e disfrutou onanizándose con Marilyn Monrou,
coa camelia en primavera e o solpor de outono.

Un día espertou e comprobou que as letras eran unha obsesión na súa vida,
unha trampa o gas, a luz, o teléfono, o seguro do coche,
unha trampa a empresa, o colexio dos nenos, a póliza de vida,
e un día recibiu unha carta de facenda,
unha carta da seguridade social,
unha carta do concello, unha carta do xulgado,

.../...

.../...

só faltaba que unha bomba terrorista
matáralle o fillo a carón do quiosque na quinta avenida,
así coñeceu o despotismo ilustrado dos franceses.

Acendeu o coche, conduciu sen estrés bordeando a terra,
por pistas e estradas abeirando a costa,
de súpeto parouno a policía,
o rádar marcaba vinte kilómetros demais da velocidade permitida,
baixou do coche, pechou a porta,
entregoulle as chaves a aquel imbécil funcionario,
e soubo da resurrección de Arturo Ui,
do nacional-socialismo á alemana.

Colleu o número de identificación fiscal,
o número do deneí, a cartilla da seguridade social,
a papeleta europea, española e autonómica,
o contrato de butano,
o de telefónica, o de fenosa,
a cartilla do bbv,
e fixo un lume azul de prusia,
coel acendeu o derradeiro cigarro,
quitouse a roupa e camiñou devagar
no horizonte dos homes,

.../...

.../...

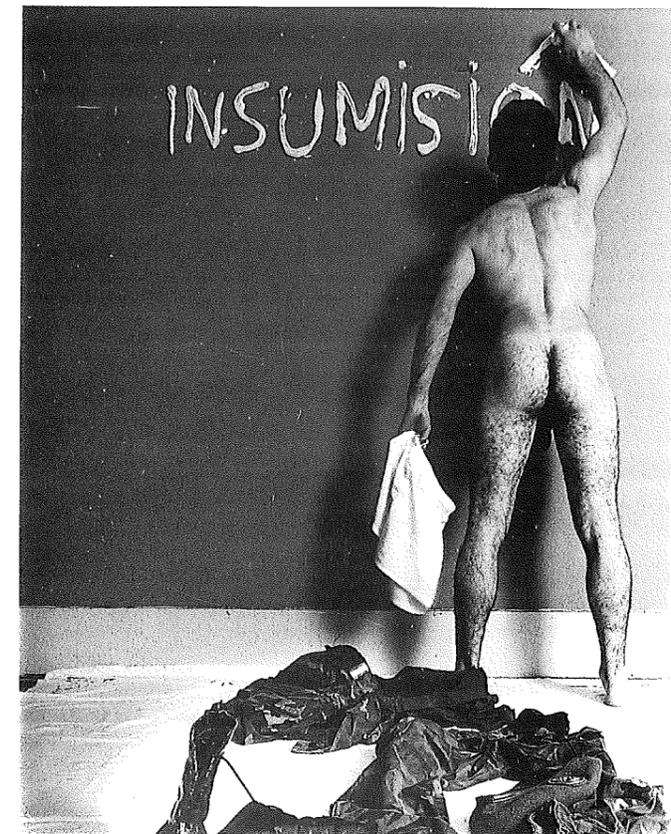
deixando atrás engano tras engano.

Moi lonxe atopou aramios con espinos,
uniformes e máquinas de guerra,
moi lonxe, que ninguén imaxinaba,
recoñeceu a políticos demócratas,
economistas, banqueiros e avogados,
preparando a final da gran mentira.

Xa nú, en pelotas coma a dama espida de Goya,
atoutiñado coma o extranxeiro de Camus,
arredado do complexo de Edipo e mais de Electra,
indocumentado, indixente e insolvente pero cheo de luz,
sen crimes e sen medos, sen poutas e sen dúbidas,
entrou no mar salgado, xa sen peixes,
para voltar ó-ventre en busca da traxedia auténtica,
para volver tal vez ó mundo do principio,
para atopar un traballo, unha meta,
un espacio e un tempo libre de mentiras....

PILAR PALLARÉS

*Naceu en Culleredo a Coruña en 1957. É profesora de Literatura Galega na Coruña. Dos seus ensaios podemos destacar: Traballos sobre o **Feminismo en Rosalía**, **A visión de Galiza en Dieste**, **A poesía de Cunqueiro e Luis Seoane**. Autora de **Rosas na sombra** (a poesía de Luís Pimentel), **Antoloxía do século XX**, e da escolma **Fillo de Eva**, **88 poemas de Ricardo Carvalho Calero**. Ten dous libros de poemas publicados: **Entre Lusco e Fusco** e **Septima soidade**.*

¿Vas seguir cangando con ela? de Miguel Anxo Vidal Solla

1.-

Aos insumisos

Considerando
que ao tempo de el nacer
morrian todas as épicas,
que xa non se ensinava por entón na escola
história sagrada
e ignorava por tanto a cólera dos deuses,
o éxtase dos santos,
a silenciosa paixón dos eremitas.
Descoñecendo os traballos de Hércules,
os apelos do Alén ao Rei Arturo.
Lembrando como única lenda
algo que contava o avó sobre paseados,
algo que cala a nai
sobre revolucións soñadas e perdidas.
Condenado a viver
entre a violéncia disfarzada de finanzas,
o horror de "savoir faire",
de benestar a náusea,
que alto ponto de miras o mantén

.../...

.../...

firme e insomne na noite da sua cela
a el, que non é un herói,
nen o soldado morto dun poema de Spender
-demasiado xoven, caído torpemente
ao pé dunha oliveira, nunca alvo dun beixo-,
a el, que con certeza é só aquel rapaz do quinto
que estuda
ou que axuda aos pais vellos nas bateas
e que máis dunha vez foi débil
e se sentiu indigno e confundido,
descrente dos paraísos,
dos sublimes conceptos.
Tan xoven e tan só na suxa noite.
Agardando.
Nun mundo sen lugar para os heróis.
Lembra soldados mortos ao pé dunha oliveira.

2.-

Loito entre dúas ordes?

sobrevivo

caladamente no ciclo das criptógamas
na obstinación da tópia que non sabe
que xamais ha ver a luz do sol

o meu ser animal procede da vontade
a miña face humana
nega-se ao instinto da reconciliación

o meu ser animal esquece e persevera
trisca na erva mol
descansa no arredor
apura do regato a água desta sede
do vento do serán o acougo desta ánsia
e adormece confiado
seguro dunha voz que o acha e o arrecada
e lle torna os tabáns
e o leva á casa

o meu ser animal non teme o inverno

.....
.....
.....
.....

XABIER CORDAL FUSTES

Nascin na Coruña, alá polo ano 1965. Son integrante do colectivo Ronseltz, participei en diversas publicacións: Luzes de Galiza, O Mono da Tinta, Animal, Agalia, A Trabe de Ouro... E tamén en recitais dentro e fóra do país.

*O meu único libro, **Arianrod** -polo de agora- foi escrito entre os anos 1985 e 1991. Non tería sido posíbel sen Cariño, A Coruña, Bande, Compostela e Mondoñedo, e a música que resiste no povo, de Caaveiro a Dún na nGall, de Gwengamp ao Dubra. Os mellores silencios proceden da gúbia que me regalou Chus Pato.*

A min si que me doi, España

CANTO FRACASADO V

españa(variacións sobre o tema)

A min si que me doi España.
A min si que me doi, España.
Que me doooi... que siiii... home non me vai doer!
Se España non me doese
eu non teria sistema nervoso central
Señor, Señor, quixen ser español
doía tanto que inventei un país para fastidiar
quixen ser epañol
pero escollin o sistema parasimpático
que ten que ver coa invención de países que doen menos
(que idiota inventa unha pátria que doia máis?
sobretudo tendo outra que doi menos aí, a un paso)
por iso
no manicómio se exílian aqueles que confunden a pátria
din: a miña pátria é un oceano de nubes verdes
podendo ser españois e enfermarse con coñecimento de causa.
Un día, invadiron-nos. dixeron:
“vós os poetas pensades que calquera cousa é unha nación.
A xente non morre por nacións psicossomáticas”.
O subliñado é meu.

CANTO FRACASADO II

Dorna, gamela, ria e eu que estou só

Morde o sol cos últimos pétalos a boca-ribeira.

Non, morde non. Tinxe.

Tinxe tampouco. Incéndia.

Incéndia o sol cos últimos pétalos a boca-ribeira

A boca-ribeira.

Eu estou sentado no mirador

e aparece unha familia nun coche con matrícula de Lugo.

CANTO FRACASADO VII

Tecnología da paisaxe

Dixo o Grande Xefe Americano Sol Que Se Pon Sobre Pátrias

Perdidas tras o seu paso por Harvard:

“Galiza xa non é nabiza

Tedes duas opcións

Breogán Dragados e Construcións

Se vos mirades o embigo

unha serpe vos devore a caluga

Se vos virades en cidade

a vosa terra abre as pernas

o home branco é un lagarto albar que comunica as terras

de Benavente a Pedrafitas

o home branco escava contra o seixo

o seixo son as columnas do voso templo

as árbores serían columnas do voso templo

agora

vós e o home branco buscades o perdón dos pecados

batendo contra as columnas de Compostela

porque no fondo busca abalar a fonte do perdón

por un conflito entre a frecha e a ferida

porque naceu nunha cultura patrilineal e secretamente a posesión da nai

.../...

.../...

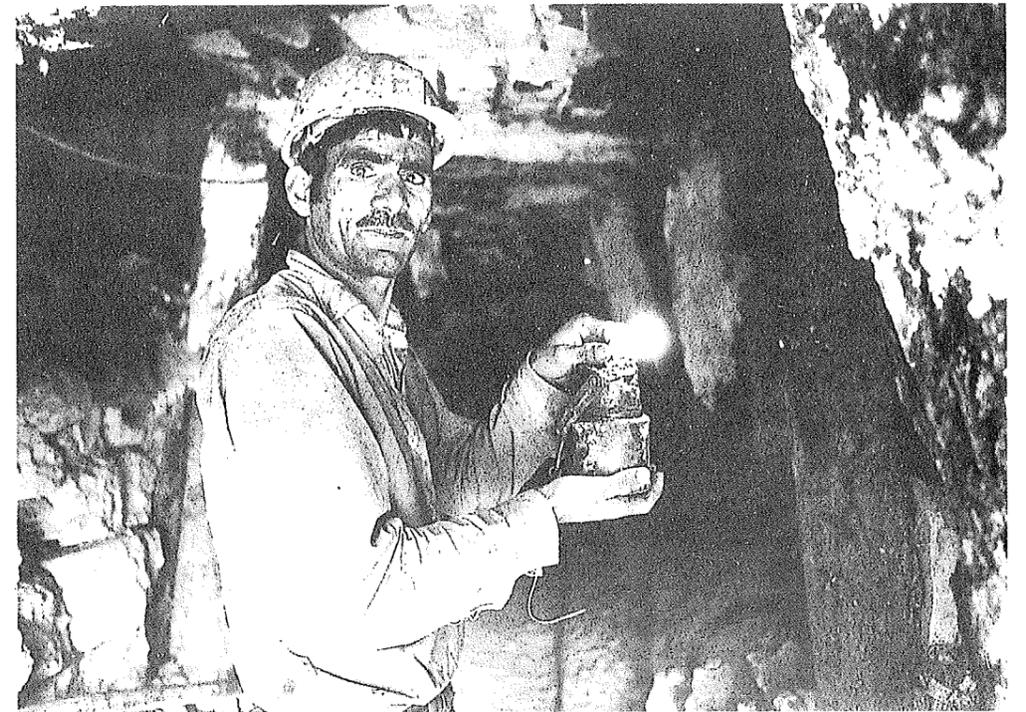
representaria para el a conquista da amante e da sacerdotisa como de feito confirma a liña lacaniana da sucesión do poder a partir da linguaxe ou discurso que se consume a si mesmo desde o devoramento máis ou menos ritual da orixe do conflito, mui frecuentemente de tipo semiótico, que impulsa ás burguesías na encrucillada entre o Terceiro Mundo e unha sociedade tecnificada a elaborar dous códigos non necesariamente antagónicos:

1º Un achegamento formal ao sistema de intercambio chegado da metrópole que tende, mediante a reprodución falsificada do ritual económico (isto é: língua, contexto material), que tende, dicíamos, á obtención de riqueza por un mecanismo de contaxio en nengún caso profundo. Ese mesmo mecanismo se nutre dunha frustración constante pola falta de expectativas e conduz a:

2º Unha representación nacional subsidiaria con base apenas nominal nas forzas produtivas, exactamente do mesmo tipo que o erro antropológico do "bon salvaxe" de maneira que tal representación, pola súa propia dinámica interna, persegue o fin real de perpetuar a disgregación étnica e a estrutura económica da sociedade que proclama defender, e, así, non significa máis que un comportamento estanco do capitalismo mundial e o Estado colonizador en áreas inofensivas para o funcionamento do mercado e os poderes de coacción social e militar pagados polo Sistema.

XABIER RODRIGUEZ BAIXERAS

Naceu en Tarragona, 1945. Profesor de Ensino Medio en Vigo. Da súa obra poética destacamos: *La ciudad sumergida*, *Fentos no mar*, *Lembranzas do areal*, *Os celestes faiados*, *A Gándara da noite*, *Anos de Viaxe...* Ten traducido ao galego: *Crónicas da verdade oculta* de Pere Calders, *O Zoo de Pitius* de Sebastià Sorribas, *O Demo nos outeiros* de Cesare Pavese. Ao castelán: *Bretaña Esmeraldina* de Meéndez Ferrín, *En el país de las lágrimas* de Viale Moutinho, *La fuerza del destino* de Nélida Piñón e *Arnoia*, *Arnoia* tamén de Ferrín.

Serei como esas aves

No océano apodrecen infinitas mensaxes,
renacen mil estigmas, inveteradas pústulas;
envasado ou visíbel, navega un vello crime,
os náufragos asoman nas ventás afogadas.

Non debo pensar nel: ulo landra, faísca;
non océano: herba, goldría do que acaba;
móvome sobre sirtes e, xa canso, fluctúo,
aínda perseguido polo aguillón da beira.

¿Serei como esas aves que, silandeiramente,
escapan dos seus niños nas cornixas dos cons
e invaden as sentinas dos barcos ulcerados,

e basculan no asfalto das cidades mariñas,
visitantes nocturnas? Sempre verei espanto
para alá destas ondas, ás que o corpo se afai.

MAR

Que aínda non chegue ás rugosidades da túa beira invisíbel, e poida coller-te polo van, ou sentirte en crepitación de mar apenas iniciado, de aceites que me unten sen dor, de salitre que comece a pousar o seu sedimento na pel. Non sexa rugosa esta pel, nin eu me derrube nas leiras acoutadas para os hóspedes da area, non quero ser o bañista asiduo e nunca confiado, ese que cada verao percorre a praia ás alancadas sen mirar para tí, sen te recoñecer, atrás dos espellos que locen e non lle devolven as imaxes, sen sentir como arfan as gretas do seu baixamar para sempre opaco. Sexa o teu corpo frescor, estravío de espuma, derramamento, peixe lucidío e convulso nas miñas maos cativas, rumor de algas infindamente novas, viscosamente remotas, aroma de penedos onde os musgos mariños brotan e se ofrecen ás maos dos nadadores, que non chegue tan pronto a sentirme como peso, que só sinta esta pel, a túa pel celeste, que os osos sexan fulgor e o cuspe madrugada, e que o meu sangue avance como a marea viva con que a túa lingua sorprende cegas sombras desertas invadindo as toallas en súpeta desaparición da triste calor da idade e dos seus negros soños. Tira de min este mundo alleo, a fame, a guerra, aplaca o meu desexo nos teus cavorcos, en todo que en ti se abisma e repousa, circúndame co teu ollo, retrátame de perto, antes de que no ceo empedrado se retire a luz e un torvo animal me oculte na súa cuncha.

ANA ROMANÍ

*Naceu en Noia, 1962. Licenciada en Filoloxía Románica. Durante algún tempo traballou en dobraxe de películas ó galego, na actualidade fai programas de cultura para a TVG e Radio Galega. Inicia a andadura na poesía co premio Xente Nova na Poesía galega, ese mesmo ano comeza a publicar na revista de expresión poética Dorna. Ten colaboracións en distintas revistas literarias como Festa da Palavra Silenciada, Carel, Trave de Ouro, Edicions do Dragón... Participa no libro colectivo: **Rosalía na voz dos poetas**. Ten dous libros publicados: **Palabra de mar** e **Das últimas mareas**.*

Nas marxes procuro o son da illa

*...ROSALIA DE CASTRO, EMILY DICKINSON,
EDITH SÖDERGRAN...*

*Procuramos no fondo da entraña
tódalas sombras da pantasma,
o desterro da bruxa...
a soidade da princesa...
a derrota da amazona...*

Deixamos pegadas de sangue
nas alleas terras da palabra.

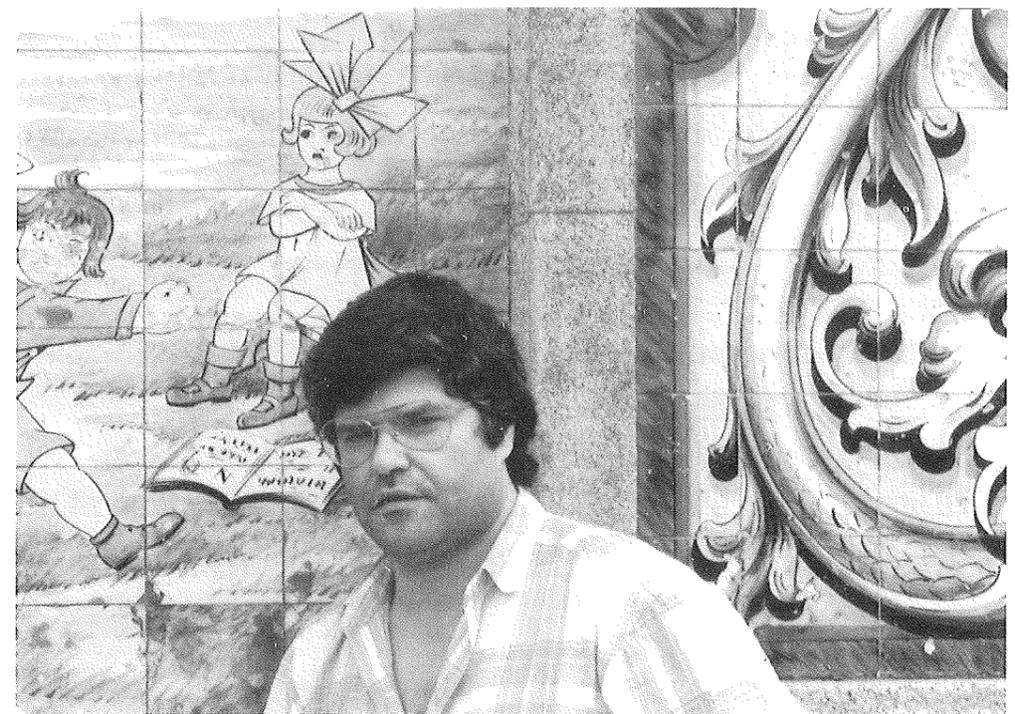
2.-

Nas marxes procuro o son da illa
agora que os cantos nacen febles
e tinguen con acento esquivo as nosas casas.
Unicamente nas marxes habitan os precisos,
os cómplices fieis nos propios holocaustos.
Eles, que coñecen a agonía das barandas,
o imposible equilibrio dos negados,
teñen, nestes dias falsos do triunfo,
o son anovador da miña casa,
o certo paso dos vencidos.

P
ORTUGAL

AMADEU BAPTISTA

*Nasceu o 6 de maio de 1953 no Porto. Reside em Espinho. Frequentou a Faculdade de Letras da Universidade de Porto. Colaboração dispersa em jornais e revistas em Portugal, Espanha, França, Itália, E.U.A., Brasil, México, Uruguai, Colômbia e Costa Rica. Mantém na revista portuguesa Letras & Letras a secção Coração Ibérico, de divulgação de Literatura Espanhola Contemporânea. Vários títulos de poesia publicados, sendo o último de 1989 : **O Sossego da Luz**. Os poemas apresentados pertencem ao livro **Cúmplices**, que foi galardoado, em 1993, com o Premio Pedro Mir, promovido por Língua Portuguesa pela revista mexicana Plural.*

...Confio no instinto...

CÚMPLICES (Fragmentos)

3.-

*P*ressinto a graciosidade de uma mulher da Gronelândia
nas ruas sombrias de Benavente,
um pouco a norte do coração de Espanha.
Essa mulher é a materialização do enigma,
o seu corpo levita onde não há fronteiras
e quando fala inebria os que passam
pelo seu ardor bilingue, a sua magia ardente,
o feitiço de todas as coisas sortílegas e ocultas.
Esta mulher persigo desde a noite dos tempos,
enquanto uma lágrima de sombra me anuncia
que todo o tempo é noite no seu ardor bilingue
porque a cidade me encanta,
um pouco a norte do coração de Espanha.

8.-

Debato-me com Crátilo

e a imagem de Crátilo,

definitivamente expulso da República:

- já nada temo na progressão da viagem

porque é para o amor que inexoravelmente avanço.

Para o bem ou o mal, sigo o caminho de Santiago

e creio que a barca de pedra demandou a Galiza

pelo rastro das estrelas e a expiação dos pecados

tal como eu demando agora a luz de um lugar.

Ignoro ainda a cor das borboletas

mas sei que São Virila

escutou absorto o canto de uma ave

durante 300 anos.

Há paixões assim,

que desafiam a luz e o desejo.

Confio no instinto.

16.-

A fotografia antiga captou

duas personagens que nos fitam atónitas

e uma rapariguinha

preocupada com o destino da Samoa Ocidental,

sua primeira terra.

Nun leve movimento de sombra

a rapariguinha pode surpreender-nos

e de repente crescer e perguntar

onde começa e acaba

a peregrinação.

Porque lhe respondemos invariavelmente

que a nossa vida é a Samoa Ocidental

ela pode sorrir pela primeira vez

na fotografia

e escrever connosco um poema

sobre a Samoa Ocidental.

No âmbito do poema

e da fotografia

a Samoa Ocidental

é a cumplicidade

com que a rapariguinha sorri

e connosco regressa à Samoa Ocidental,

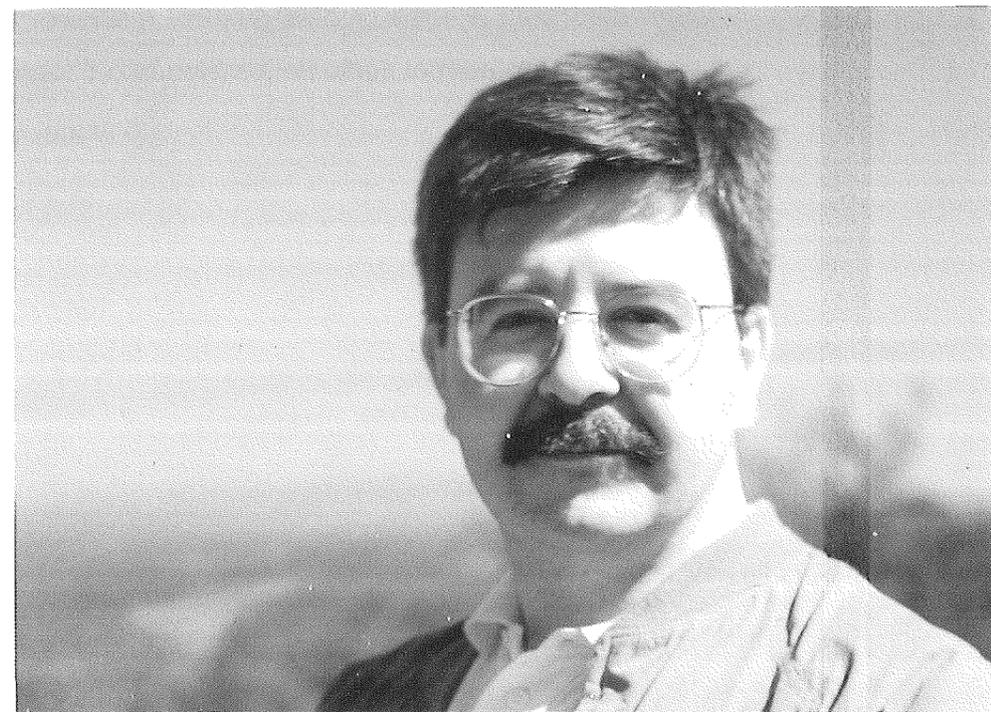
seu último refúgio

no subtil estremecimento da fotografia.

.....
.....
.....
.....

JOSÉ ANTÓNIO GOMES

José Antonio Gomes - dizem - nasceu em Vila Nova de Gaia, Portugal, em 1956. Raramente se sente bem na pele de "professor de ensino superior". Prefere a sua máscara de "escritor" e, uma vez por outra, a de "crítico". Nesta qualidade, vai escrevendo para jornais e revistas (sobre literatura para crianças e jovens, sobre poesia...) e publicou dois livros: **Literatura para crianças e Jovens - Alguns Percursos** (Lisboa, Caminho, 1991) e **A Poesia na Literatura para a Infância** (Porto, Asa, 1993). E autor de três títulos de poesia: **Setembro** (Porto, Plenilúnio, 1984; em co-autoria), **A Força da Fuga do Olhar** (Porto, Fim de Século, 1991) e **A Transparência do Seu Nome** (Coimbra, Minerva, 1994). Quanto ao seu próprio rosto, há muito perdeu a esperança de o reencontrar.

Pousa as armas do outono...

QUATRO POEMAS DE A CIDADE INCURAVEL

1.-

Éra um verde adriático. Incorporara sol e frio,
a poeira de passos e palácios, os mil rostos de um
desejo.

Para sempre retidos na água, nesse espelho
lodoso e ondulante, os olhos tormentosos da
doença.

4.-

Chegou, certa manhã, a esta praça; olhando em volta, esqueceu, por momentos, o rosto da sua morte.

Em busca de outras ilhas, embarcou, num silêncio reverente.

Regressou um dia ao país natal.

De palpebras cerradas, no labirinto da sede, abriram-se-lhe enfim as feridas do exílio.

POUSA AS ARMAS DE OUTONO...

*P*ousa as armas do outono
e caminha ao longo do margem.
Um golpe de névoa
rouba-lhe
a ordem do dia. Por que não
esbanjar a sua ruína
partilhar
as árvores descarnadas
sacudir a harmonia do mundo?

VERGILIO ALBERTO VIEIRA

Poeta, ficcionista e crítico literário, nasceu em 1950 nas proximidades de Braga, formou-se em Letras pela Universidade do Porto e, actualmente exerce funções docentes em Lisboa.

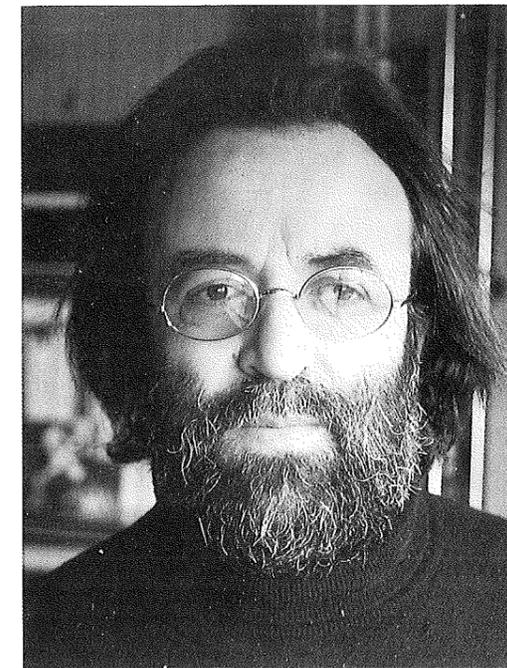
Da sua passagem por Africa entre 1973 e 1975, como oficial miliciano do exército colonial, em cumprimento do serviço militar obrigatório, retira motivação para três livros em prosa: **Guerrilheiro é terra móvel**, **Salario de guerra** e **Chão de Víboras**, e um volumem de poesia: **A Paixão das Armas**, violentos manifestos antimilitaristas, ditados em nome da solidariedade com todos os povos oprimidos do mundo.

De momento, assina no Jornal de Noticias do Porto uma crónica semanal sobre livros, tendo recenseado obras de autores galegos como: Ricardo Carvalho Calero, Avilés de Taramancos, Eusebio Lorenzo Baleirón, X.M. Álvarez Cáccamo e outros.

Presente nos últimos encontros Galeuska, colaborou em Escrita e Luzes de Galiza com poemas e ensaio. Três dos seus livros de poesia: **Pedra de Transe**, **Os Sinais da Terra** e **A Adivinhação pela Agua** foram publicados em versão castelhana, com tradução de Clara Janés.

Recentemente, deu à estampa os seguintes livros: **Os Consentimentos do Mundo** (1993), ensaio e crítica; **O Navio de Fogo** (1993), ficção; e **O Caminho da Serpe** (1992), poesia.

Acaba de publicar o seu quinto livro para crianças: **O Livro dos Desejos** (Lisboa, Editorial Caminho, 1994).

...De que está ele, afinal, assim tão certo?...

CISÕES

Estamos em Tebas, à chuva do passado
e estranhamente, como dois exércitos de sombra,
em linha, frente a frente, para a morte.

Ele, é o pai (ninguém lho diz)
tem pressa de fechar antes do tempo a porta
deixada aberta noutra idade.
Atrás do medo, compõe o nó inconformável da gravata,
e passa adiante, ensombrece,
antes que se extingam no lancil o trote impaciente
do cavalo ou um golpe de vento na janela.

De que está ele, afinal, assim tão certo?

Se outro amor existe,
ele começa nessas mãos adolescentes
que ontem ainda bordavam o meu nome à luz incondizente
do destino.

Sou desse augúrio
com que as estrelas chegam à terra para morrer.

A Tebas nunca regressa
quem de si mesmo foge para sempre.

SEQUÊNCIAS DE LUGO

PORTA TOLEDANA

Um crisântemo
de sol

Aberto em sombra

VIRGEM DOS OLHOS GRANDES

Um crisântemo
de sombra

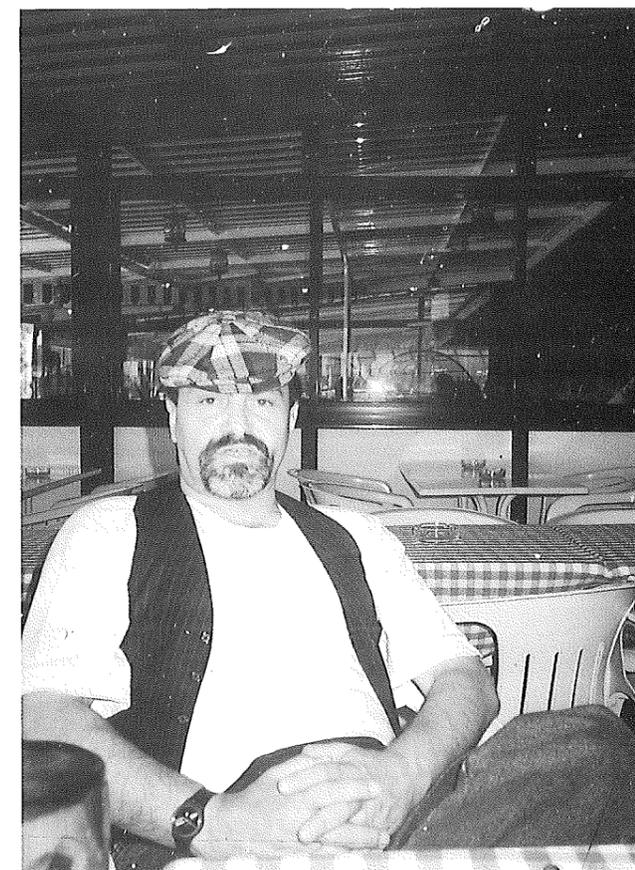
Aberto ao sol

JOSÉ MANUEL CAPÊLO

José Manuel Gomes Gonçalves Capêlo, nasceu a 29 de Janeiro de 1946, em Castelo Branco.

Poeta, ficcionista, investigador literário e editor, tem colaboração dispersa em jornais e revistas, quer em Portugal, quer no estrangeiro. Textos seus foram traduzidos em algumas publicações de Espanha, França, Inglaterra, USA e República Popular da China.

*Publicou em poesia os seguintes livros: **Miragem**, Lisboa (1978); **corp-terra**, Lisboa (1982); **Fala do Homem Sozinho**, Lisboa (1983); **Canções sem Rosto**, Lisboa (1984); **Rostos e Sombras**, Lisboa (1986); **O Incontável Horizonte**, Lisboa (1988); **Enche-se de Eco a Cidade**, Lisboa (1989); **Hora Imediata (hora extrema)**, Lisboa (1989); **A Voz dos Temporais**, Lisboa (1991); **Quanto desta terra é**, Lisboa (1992).*

Junto ao mar e ao cabo mais ocidental da Europa

ODE NATURAL

Às vozes lapidares que se erguem!...
Estas, são as sementes que me maçam
e eu, não tenho nada a haver com a terra.
Se quiserem, destruam os prédios, fechem as lojas
rebentem com o dinheiro, acabem com o rio
estrangulem as árvores, garrotem os arcos
estoirem com o movimento
se é isso que está certo...

Quem está mal, sou eu (!) e não me mudo.
Isso é que vocês queriam
senhores dos anfiteatros e das arenas, dos palcos dos mundos
dos camarotes das praças e dos estádios
dos teatros, dos cinemas e dos coliseus
mas isso, não vos dou.

Quero estoirar sozinho mas estoirar bem.
Engolir o sangue que me deu minha mãe
o sexo que me deu meu pai
as palavras que dei a mim-mesmo
as que dei aos outros
as que não dei a ninguém.

.../...

M
OÇAMBIQUE

.....
.....
.....
.....

LUÍS CARLOS PATRAQUIM

Luís Carlos Borges Rodrigues Patraquim. Poeta e jornalista. Nasceu em Moçambique. Na actualidade reside em Loures, nas proximidades de Lisboa. Desde 1986 colabora no: Jornal de Letras, Coloquio/Letras, África, Diário de Lisboa,

*Jornal das 9 da RTP2. E nas revistas Raçom e Público. A sua obra poética fica repartida em varias antologias de poesia Moçambicana e Africana. Destacamos a editada em Galiza por Xosé Manuel García: **Poesia Moçambicana**, 1993. Os seus livros de poesia publicados: **Monção**, Edições 70/INLD. 1980; **A Inadiável viagem**, Associação de Escritores Moçambicanos. 1985; **Vinte e tal novas formulações e uma elegia carnívora**, ALAC/Lisboa. 1992; **Mariscando Luas**, Vega. 1992. Tem em preparação outros dois livros: **Lindemburgo Blues** e **A Morte de Raquel Duzenta**.*

o teu ofício é a metamorfose da pedra

A INADIÁVEL VIAGEM

âgora vou com amendoins na língua ínsula
da boca e o gosto da terra
os jacarandás vermelham nos rios
e as aves revoam aos barcos ancorados
inteiros nos teus olhos

agora a pedra bate a voz e a construção
do sol precário mas sem morte
dentro das mãos a rirem-se
no Sul deste norte

agora Amêjoé vestiu a rua dobrou a esquina
e vem nua
com esta enxada da machamba e um prato
de folhas à espera
- que o ventre cresça? que o poema nasça?

agora sou um home que leva a alegria
e onde as raízes se engolfam
a guelras rugosas no círculo frenético
pensa o ritmo do corpo das planícies
erçadas ao seu vento posto
agora frente a frente
rosto a rosto

QUADRO AUSENTE

ao Chichorro

Como se a planície aberta os acolhesse, soletrasse,
o teu ofício é a metamorfose da pedra
em pássaro genesíaco,
rumoroso olhar de mocho linha
a linha passajando a noite,

como se a luz de deus
em losango tropeçasse.

GALERIA DOS RETRATOS

à Mãe

Subir a escada lépida,
dois vãos de eternidade
às escuras;
a morte é ao alto suspensa
a casa e o grão
para sempre do teu rosto
ungulado com a terra.

MÍNIMA CANÇÃO

Verde vagem é a noite
que em ti floresce
ou só soluço esparso
se amanhece

P
AISOS

R
ATALANS

MIQUEL-LLUÍS MUNTANÉ

Nasceu em Barcelona, no ano 1956. É diplomado em Análises de Meios Publicitários e em Sociologia, e professor de Língua Catalã pela Universidade de Barcelona. Também cursou estudos de Solfejo e Canto. Trabalhou durante anos no âmbito docente e na actualidade faino para o Centro Unesco de Catalunya. Traduci diversas obras do francês ò catalã, entre as que destaca **Tous les matins du monde**, de Pascal Quignard. Obtivo varios prêmios de poesia, entre eles o Ramon Muntanyola e o Ginesta d'Or. Colabora com frequência nos meios de comunicação catalã, em qualidade de crítico literário e musical. Tem publicados umha dúzia de títulos de poesia, teatro, narraçoms i ensaio. As obras mais recentes, a peça teatral **La penúltima illa** e o livro de poemas **L'altra distància** foram elogiosamente acolhidos pelo público e crítica, consolidando-o como umha das vozes más sugestivas dentro do grupo de escritores em língua catalã da denominada "geraçom dos 80".

Hi ha presos que encomanen llibertat

APUNT

Les hores ens conviden al silenci.
(La paraula és un luxe, de vegades).
La festa de l'engany no té cloenda.
El vent del desamor ens arrabassa.
La por és com una tija enfiladissa.
Als ulls no és del tot morta l'esperança,
però hi ha un tel d'argent que ens distancia.
La febre de la fosca s'encomana.
L'amor és una pàlida follia
que ignora, ben sovint, quin nord encalça.
Els passos, per excés o per defecte,
mai no troben l'indret i el rumb exacte.
El blau i el verd deriven cap al negre
i els somnis s'han reclòs en una capsula.
La nostàlgia es cria en terres ermes;
provem si som a temps d'engendrar l'alba.

APONTAMENTO

As horas convidam-nos ao silêncio. / (A palavra é um luxo, muitas vezes). / A festa do engano não remata. / O vento do olvido apresa-nos. / O medo é umha planta trepadeira. / Não morreu nos nossos olhos a esperança, / mais um fio de prata afasta-nos. / O horror do vazio contágia-se. / O amor é umha pálida loucura / que ignora o seu destino com frequência. / Os passos, por excesso ou por defeito, / nunca sabem atopar a rota exacta. / Verde e azul derivam até o preto, / guardamos sonhos dentro dumha caixa. / A nostalgia floresce em terra erma; / acaso há tempo de engendrar o alba...

PARADOXA

À les ciutats floreixen solituds
i hi ha trens que no porten a cap banda.
Hi ha presos que encomanen llibertat
als opacs carcellers que en tenen cura.
Hi ha nens amb dos mil anys al fons dels ulls,
filòsofs que no van aprendre a escriure
i tirans sobre fràgils escambells.
La ment congria sets inapagables
i és bella la feblesa dels herois.
Flueix la vida, fèril i solemne,
i el seu rou galvanitza constantment
la pugna creativa dels contrastos.

PARADOXO

Floresce soidade na cidade / e há comboios que nom levam a parte alguma; /há presos que contagiam liberdade / ò opaco carcereiro que vigia. / Há cativos com dois mil anos nos olhos, / filósofos que jamais aprenderom a escrever / e tiranos sob fráigiles pedestais. / Surde na mente umha sede inapagavel / e é bela a debilidade dos heróis. / Flue a vida, fértil e solene, / e a sua seiva galvaniza a cada passo / a pugna criativa dos contrastes.

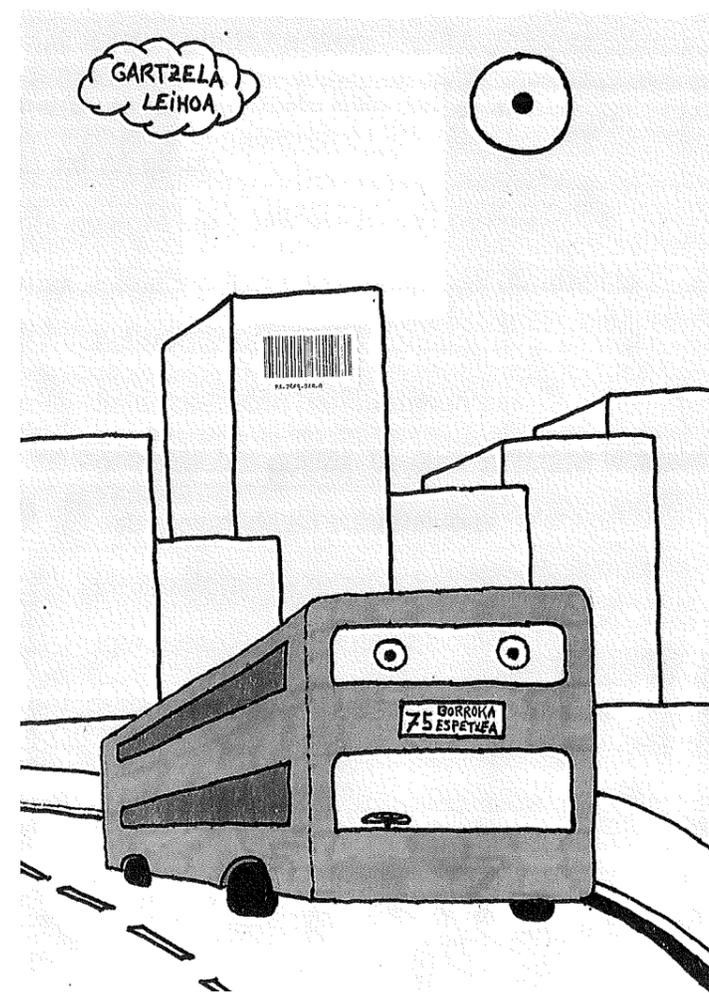
FEUSKADI

XABIER GANTZARAIN

Nascim em Azkoitia fai dezanove anos. Com o X de Malcom e o G de Gandhi.

Som dos que pensam que a vida é umha luta que ficamos obrigados a ganhar a pulso. Para a luta porém existem muitos e moi diversos frontes que abriam-se co tempo.

Pela decisom de um destino que nom existe, começei a labrar no fronte da literatura. Sigo adiante com a esperança de que cada esforço vai ter a sua correspondente resposta. Espero seguer adiante incluso sem saber si o esforço nos há recompensar com o seu froito.

Visitas... os domingos, em troco, insubmissos

AUTOBUS GORRIA

Autobus gorriak gartzela ondoan du geltokia
Jende asko eraman ohi du 75. autobusak
Zeldaraino eramaten zaitu hala nahi izanez gero
Autobus gorriak ez du oporrik hartzen .
Autobus gorriaren emazteak beste katu bat
erosi du ordu extrem diruaz
Autobus gorria gustora eta pozik eta happy bizi da
Autobus gorriak astelehenetan preso politikoak daramatza
astearteetan preso arruntak
asteazkenetan narkotrafikanteak
ostegunetan politiko ustelak
ostiraletan idazle subertsiboak
larunbatetan kazetari kokainomanoak
igandetan, berriz, intsumisoak
Autobus gorriak gero futbol partidua ikusten du
bere lagunekin
Autobus gorriak esaten diotena egiten du

.../...

.../...

eta happy happy bizi da

Autobus gorriak ez du deusen errurik

Autobus gorriak, epailearen alabarekin ezkondu

zenetik, lan finko bat du

Autobus gorriak bi urteko autoa eta hiru

hilabeteko triziklo maitearekin jolasten du

bere eguneroko lana bukatu ondoren

eta denok happy happy

O AUTOCARRO VERMELHO

O autocarro vermelho tem paragem junto a cadeia / O 75 transporta gente muito variada / Léva-te ate a mesma cela si o desejas / O autocarro vermelho nom colhe férias / A esposa do autocarro vermelho mercou outro gato / com o dinheiro das horas extras / O autocarro vermelho vive a gosto e contente e "happy" / O autocarro vermelho a segunda feira leva presos políticos / A terça feira presos comuns / A quarta feira narcotraficantes / A quinta feira políticos corruptos / a sexta feira escritores subversivos / os sábados jornalistas cocainómanos / os domingos, em troco, insubmissos / O autocarro vermelho logo mira o partido de futebol / cos seus amigos / O autocarro vermelho fai o que lhe dim / e vive "happy happy" / O autocarro vermelho nom é culpavel de nada / O autocarro vermelho, dende que casou com a filha do juiz tem trabalho fixo / O autocarro vermelho depois da jornada diária / joga com um carrinho de dous anos / e co seu amado triciclo de três meses / e todos "happy happy"

DESIDERIUM

Ínoiz kausituko ez

duzuen paradisia da

Desiderium

inork emango ez

dizuen muxua da

Desiderium

inon pausatuko ez

den bihotza da

Desiderium

DESIDERIUM

Desiderium é / o paradisso que nom atoparemos nunca / Desiderium é / o beijo que ninguém che dará / Desiderium é / o coração que nom se pousará em sitio alghum.

INTSUMISO PRESO BATEK BERE MAITEARI

Negu Gorriaken kontzertuan koleta egin zidan neskak
jakin beza asko maite dudala
Negu Gorriaken kontzertuan koleta egin
eta mozkortuta ikusi ninduen neskak
jakin beza asko maite dudala
jakin beza Amodia Amsterdan eta
bere izena Anarkiaren A maiuskulaz hasten direla
eta emakume ederrenak lortzen ez direnak direla
Negu Gorriaken kontzertuan koleta egin zidan neskak
jakin beza asko maite dudala
baina hurrengoan ez estutu horrenbeste

UM PRESO INSUBMISSO A SUA AMADA

A rapariga que no concerto de Negu Gorriak fixo-me umha coleta / que saiba que a quero muito / A rapariga que fixo-me umha coleta e mirou-me bêbedo / no concerto de Negu Gorriak / que saiba que a quero muito / que saiba que o Amor empeza em Ansterdan / e o seu nome com o A maíuscula de Anarquia / e que as mulheres mais belas som as que nom se conseguem / a rapariga que fixo-me umha coleta no concerto de Negu Gorriak / que saiba que a quero muito / mais a próxima vez que nom aprete tanto.

HARKAITZ CANO JAUREGI

Nascim em Donostia o 4 de Agosto do 1975. Vivim em Lasarte até 1989 onde as matemáticas eram máis fáciles nas macieiras. A partires do 1989 traslado-me a Donostia onde estudo BUP e COU comprobando que as leis da física som máis complicadas nas maçãs da cidade. Na actualidade estudo Direito na U.P.V. de Donostia.

Publiquei o meu primeiro livro de poemas em Abril de este ano baixo o título de Kea behelainopean bezala (como o fume baixo a nevoa) e procuro entre a nevoa cerejas que sonham convertir-se em maçãs o dia de manham.

Alghuns prémios literários: Imagína-te Euskadi 1992 (poesia), Cidade de Sam Sebastian 1994 (conto).

é que...., nom só de maçás vive o homem.

nom temos o que merecemos se nom o que nom puidemos evita

PAULOVEN ZAKURRAK

Ástebete eduzitzen zituzten zakurrak goserik
kaiolatan
gero kaiolak askatu eta etsaiari errekisaturiko
tankeen azpietara hegan egiten zuten
ziztu bizian
berunaren pean ezkutaturiko janariaren usainera
hiruzpalau aldiz gauza bera eginez gero
tankea ikustearekin aski zuten zakurrek
janaririk jarri gabe ere tankeen azpietara
labaintzeko
orain badakizu zergatik pozointzen zituzten
zakurrak

gudu zelaian lore kolerikoen loa
suma ezina zen azidoz erretako usaimenarentzat
hortzak estutu zituen pauloven azken zakurrak
bizkarraren inguruan dinamita lotu ziotenean

.../...

.../...

merezi duguna ez baizik eta
saihesterik izan ez duguna daukagu
eta lehergaia litzateke patua edo ispilu hautsi bat
whitelabel etiketa bat
pauloven azken zakurrak
ihes egin zuen eta egunsentian dinamitaz
ereinik agertu ziren normandiako hondartzak

OS CANS DE PAULO V

Tinham umha semana aos cans a passar fame / nas gaiolas / depois soltabam-os e ao cheiro da comida / escondida baixo o chumbo / lanzabam-se como frechas / aos tanques requisados à inimigo / depois de três ou quatro vezes de fazer o mesmo / avalanzabam-se sob os tanques sem necessidade de ponher comida / agora ja sabes porque envenenabam os cans // O campo de batalha / o sono das froes coléricas / era imperceptivel à olfacto queimado pelo ácido / o derradeiro cam de Paulov apretou os dentes / quando lhe atarom a dinamita à lombo // nom temos o que merescemos se nom o que nom puide-mos evitar / e seriam materia explosiva o destino o um espelho roto / umha etiqueta de whitelabel / o derradeiro cam de Paulov fuxiu / e as praias de Normandia / amanhecerom sementadas de dinamita.

BIRIGARRO ERRALDOIAK

Apur bat argiagoa banintz
esango nizuke
suizidek bota egingo naiz
esaten duteneko naturaltasun berdinez
aspaldi honetan galdua dudala hirietara heltzean
ezer baino lehen eraikuntza altuena
bisitatzeko ohitura osasungarria
nire ametsetan jada ez duzula bisai ainubea baino
galerazia dagoela amodio poemak eta maxakanak
kale hauetan destilatzea
batazbestekoaren gainetikoa dela
nire eguneroko kearen dosia
edo badakizu
harriek ez dute oraindik negar egiten ikasi

.../...

.../...

edo begira

suaren ahotsa da kearen ereserkia

ez al dirudi zerumugak haur batek

treneko leihoan utzitako lurruna

ez al dirudite pinudi etzanek

etorkizuneko zerraldo ola

ez al dirudite pinudi zutunek birigarro

kaio!a

otoi zaude isilik

non ikusi dituzu zuk birigarro erraldoiak

OS MALVIS GIGANTES

*Si fora um chisco mais claro / com a mesma naturalidade com que / os suicidas dim / tiro-
-me / diria-che / que perdim a saudável costume / de ao chegar as cidades / visitar o pri-
-meiro o edificio mais alto / que nos meus sonhos nom eres mais que um rosto sombrio /
que estam proibidos os poemas de amor e destilar endrinhas / na rua / que a minha dose
diária de fume / é superior a media / ou ja sabes / as pedras nom aprenderom a chorar
ainda / ou mira / a voz do lume é o hino ao fume / non parece o horizonte vao deixado
por umha criança / na janela do comboio? / nom parecem os pinheiros deitados / futura
madeira de cadeleito? / nom parecem os pinheiros erectos ninho de malvis? / cala-te faz
favor / onde miraches malvis gigantes?*

AUTORES

LIMAR	5
PRESENTAÇOM	7
ROBERTO VIDAL BOLAÑO	9
GALIZA	13
RAMIRO FONTE	15
XOSÉ M. ÁLVAREZ CÁCCAMO	19
MARÍA XESÚS PATO	25
MARTA DACOSTA	33
MARGARITA LEDO	37
FRANCISCO SOUTO	41
RAFA VILHAR	45
XOSÉ VÁZQUEZ PINTOR	51
MARIA DO CARME KRUCKEMBERG	55
XOAQUÍN AGULLA PIZCUETA	59
PILAR PALLARÉS	65
XABIER CORDAL FUSTES	71
XABIER BAIXERAS	77
ANA ROMANÍ	81
PORTUGAL	87
AMADEO BAPTISTA	89
JOSÉ ANTÓNIO GOMES	95
VERGILIO ALBERTO VIEIRA	103
JOSÉ MANUEL CAPÊLO	107
MOÇAMBIQUE	113
LUÍS CARLOS PATRAQUIM	115
PAISOS CATALANS	123
MIQUEL-LLUÍS MUNTANÉ	125
EUSKADI	131
XABIER GANZARAIN	133
HARKAITZ CANO JAUREGI	139

*Este livro nom teria sido possível sem a colaboración prestada
pelas Asociaçoms de Escritores em Lingua Catalana,
Basca e Galega. Expresamos o nosso especial
agradecemento a Vergilio Alberto Vieira que tanta
ajuda nos prestou. E moi especialmente a Antonio e Alfonso
que tanta paciência tiverom connosco . Tambem a
Asociaciom de Vecinhos San Xoan de Fornelos
que colaboram com nos em esta nova
ediçom do Festival da poesia.*

